

YU ISSN-0042-8442
УДК 355.48 (497.1) (051)

ВОЈНО- ИСТОРИЈСКИ ГЛАСНИК

MILITARY HISTORICAL REVIEW
ВОЕННО-ИСТОРИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
REVUE HISTORIQUE MILITAIRE
MILITÄRGESCHICHTLICHE ZEITSCHRIFT

1/2013

УДК 94:336.22(560)"1543"(093.2)

Др Драгана Амедоски

ИСТОРИЈСКИ ИНСТИТУТ, БЕОГРАД

Др Зулфије Кочак (Zülfiye Koçak)

УНИВЕРЗИТЕТ БИТЛИС ЕРЕН, БИТЛИС – ТУРСКА

РАСПОДЕЛА НУЗУЛА У КАДИЛУЦИМА РУМЕЛИЈЕ ЗА ОСМАНСКИ ПОХОД НА УГАРСКУ 1543. ГОДИНЕ*

АПСТРАКТ: Рад представља превод пописа нузула, који садржи податке о количини житарица прикупљених у санџацима и кадилуцима на територији Румелије, ради опремања османске војске током похода на Угарску 1543. У уводном делу рада, објашњена је сама институција нузула и начин на који је овај порез убиран.

Кључне речи: Нузул, 16. век, Османско царство, кадилук, санџак, Румелија, Сулејман Величанствени.

Нузул (осман. *nüzul*, *nüzül* или *nezl*) је термин који је у систему изванредног опорезивања употребљаван у значењу обавезе становништва једне области да обезбеди средства за издржавање војске.¹ Ова дажбина се давала у намирницама за људску прехрану, позоби за коње или у новцу, за владара и његове додатне потребе током путовања, приликом коначења на путу, војном походу и слично. Давала је сва раја, осим дела становништва које је од ње било „опроштено и ослобође-

* Рад је настао као резултат истраживања на пројекту Министарства просвете и науке Републике Србије *Од универзалних царстава ка националним државама. Друштвене и политичке промене у Србији и на Балкану* (Ев. бр. 177030).

¹ V. Halil Inalcik, *Glossary, An Economic and Social History of Ottoman Empire 1300–1914*, Ankara 1997, 999.

но". Војни сталеж није подлегао овој обавези. Нузул је био исто што и средњевековни „оброк“ и „позоб“ у Србији.²

Прикупљање нузула почело је почетком 16. века. У почетку је био алтернатива за авариз. Изразом *avâriz-i divâniyye ve tekalif-i örfiye* означаване су врсте терета и услуга које су наметане становништву услед изванредних државних потреба. Превасходно се појављују као дужности које је становништво морало испуњавати у радном или натуралном виду. Састојале су се у обавези сељака одређене области да обезбеде храну и конак за војску, представнике власти и остале који су походили кроз њихове крајеве. Поред тога, њихова дужност била је и да крче и поправљају путеве и мостове, те да у случају посебне потребе помогну оправак градова и слично.³

Исхрана је била врло значајно питање у планирању рата. Током ратних времена, биле су потребне велике количине хране како би се османска војска издржавала на бојном пољу. Због тога се ове посвећивала подједнака пажња као и набавци ратне опреме. Од села је могло бити тражено да обезбеди храну за војску или да обезбеди новац, али никада и једно и друго. Временом се овај однос променио и могло је бити тражено да се обезбеде и храна и новац.⁴

Неки вакуфи су били установљени с циљем да помогну одређеној заједници да плати своје обавезе нузула и авариза.⁵ Граничне територије Царства, као што је на пример била Босна, могле су бити изузете од ових пореских обавеза. До изузимања ових области дошло је јер се подразумевало да ће бранити гранична подручја Царства и упадати на непријатељску територију.⁶

Нузул и друге ванредне дажбине, узимани су од свих припадника раје, без обзира на њихову верску припадност. Ови порези прикупљани су по кадилуцима, а основна пореска јединица називана је нузулска, односно авариска кућа. Једну „кућу“ чинило је више рајин-

² D. Bojanić, *Turski zakoni i zakonski propisi iz XV i XVI veka za smederevsku, kruševačku i vidinsku oblast*, Beograd 1974, 158.

³ Ö. L. Barkan, *Avarız*, *İslâm Ansiklopedisi*, Cilt 2, Istanbul 1943, 13-19.

⁴ S. Faroqhi, D. Quataert, *An economic and social history of the Ottoman Empire*. Cambridge University Press 1997, 532. Сурсат је концепт сличан нузулу; представљао је обавезу за произвођаче хране којом су били у обавези да продају храну по цени коју је диктирала централна власт. Иштира је у основи била иста обавеза, с тим што је био обавеза за произвођаче да продају храну по тржишним ценама (A. Tabakoglu, *The Role of Finance in Development: The Ottoman Experience*, Financing Development in Islam, Jeddah 2009, 331).

⁵ C. Toraman, B. Tuncsiper, S. Yilmaz, *Cash Awqaf in the Ottomans as Philanthropic Foundations And Their Accounting Practices*, 2007, 10. Рад представљен на Петој међународној конференцији о историји вођења финансија, Банф, Алберта.

⁶ B. McGowan, *Economic Life in Ottoman Europe: Taxation, Trade, and Struggle for Land, 1600-1800*, Cambridge: Cambridge University Press, 1981, 154.

ских домаћинстава. Колико ће домаћинстава ући у састав нузул-куће зависило је од процене службеника мевкуфата,⁷ вршене на основу насељености и материјалних могућности сваког села или градске махале појединачно. Стога је њихов број варирао од 3 до 4 у богатијим, око 7 у средње развијеним, и од 12 до 15, па и више домаћинстава у сиромашним областима. Пошто се најчешће, радило о великим пореским јединицама, приликом обрачуна, често нису уписиване у цело-сти, већ су приказане разломцима $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ и $\frac{1}{8}$.⁸

Поступак сакупљања нузула одвијао се тако што је санџакбегу из чијег санџака је требало да буде сакупљен нузул са Порте слат дефтер за расподелу нузула и препис наредбе у вези са његовим прикупљањем. С обзиром на то да је питање прикупљања нузула било врло важно, поверавано је беговима за сваки санџак понаособ. Када би хукум стигао, бег је морао да се постара да све буде обављено како треба и да нема никаквих препрека током прикупљања нузула. Био је дужан да извести о томе како је обавио дужност која му је дата, да своју одлуку о томе у које ће се место упутити и где ће прикупљати нузул.⁹ Порта је слала посебне агенте за скупљање нузула, а бирање погодног места препуштано је добрим знаљцима подручја у ком се сакупљало (*ehl-i vukûf*).¹⁰ Када би био прикупљен, нузул би био послат на одредиште.¹¹

Од произвођача се очекивало да предају нузул на жељену дестинацију и за то нису били плаћени. Нузул су надгледале локалне кадије.¹² Османска централна власт одређивала је кадијину јурисдикцију и одређивала износ пореза који ће бити наплаћен.¹³ Кадије су били дужни да путем сурсата, нузула и принудног откупа спреме намирнице у местима на путу одређеним за конак. У томе су им помагали имами, ђехаје, муселими и угледни представници народа. Кадија би, обично колима, организовао превоз сакупљене хране до одређеног конака и предавао нузул-емину (*nûzul emini*), односно ганем-емину. Нузул-емин

⁷ Једна од финансијских канцеларија Царства задужена за расподелу неутрошених буџетских средстава и прикупљање изванредних пореза и намета, авариза, нузула и других, намењених потребама војске и ратовања. Бавила се организовањем државног откупа намирница и расподелом војничких следовања. М. Sertoğlu, *Osmanlı Tarih Lügati*, Istanbul 1986, 223.

⁸ Т. Катић, С. Катић, *Зимовање османске војске у Румелију 1686/87*, Мешовита грађа XXXII, 220.

⁹ D. Mujadžević, *Mühimme defter iz 1552. –osmanski izvor za povijest Slavonije i Srema*, *Scrinia slavonica* 8 (2008), 401.

¹⁰ *Ibid.*, 409–410.

¹¹ *Ibid.*

¹² D. Quataert, *Manufacturing in the Ottoman Empire and Turkey, 1500-1950*. SUNY Press, 1994, 33.

¹³ R. Jennings, *Limitations of the Judicial Powers of the Kadi in 17th C. Ottoman Kayseri*, *Studia Islamica* (50), 1979, 151–184.

је ишао испред војске и обезбеђивао место где ће војска да коначи, храну за војску и за животиње.¹⁴ Често је нузул сакупљан и у току самог похода.¹⁵ Тада би војна интендантура на челу са нузул-емином делила следовања војсци за један или више дана, у зависности од ратних операција. Војсци је могао бити даван и новац, како би се сами снабдели на војној пијаци. Провијант су превасходно чинили брашно, односно хлеб, двопек, месо и пиринач. Оброци меса су припремани сваког дана, а у ту сврху су у поход вођена стада државних оваца и говеда.¹⁶

После сакупљања у природи на подручјима близу фронта, нузул се транспортовао колима или камилама, а трошкови транспорта посебно су обрачунавани. На подручјима удаљеним од фронта уместо нузула у природи захтевана је одређена новчана противвредност.¹⁷

Када би поход био завршен, бегови и друге особе које су биле задужене за нузул требало је да поднесу рачуне из времена када су започели с послом како би све било проверено и утврђено да нема неких недоследности.¹⁸

Тако је у периоду од краја 1542, па до пролећа 1543. године, за поход султана Сулејмана Величанственог (1520–1566) на Угарску, сакупљан нузул из десет румелијских санџака, односно из 51 кадилука. Ради се о његовом десетом великом походу, походу на Острогон, на који је кренуо дана 23.04.1543 (18. Мухарема 950).¹⁹

Сулејман I је у следећи поход на Угарску, односно на Будим, кренуо 1541. године. Суштина стратегије коју је Сулејман I применио би-

¹⁴ *Nüzul zâhiresi* су житарице које нузул-емин сакупи на коначиштима за исхрану војске на походима. М. Z. Pakalm, *Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, II, Istanbul 1993, 710; О. Зиројевић, *Цариградски друм од Београда до Софије (1459–1683)*, Београд 1970, 67.

¹⁴ О. Зиројевић, *Цариградски друм од Београда до Софије (1459–1683)*, 68.

¹⁵ *Ibid*, 68.

¹⁶ Т. Катић, *Tursko osvajanje Srbije 1690*, Београд 2012, 64.

¹⁷ Д. Бојанић, *Јадар у XVI и XVII веку*, Јадар у прошлости, Лозница 1985, 117.

¹⁸ Д. Муџаџевић, *Mühimme defter iz 1552*, 422.

¹⁹ Више о овом походу султана Сулејмана Величанственог видети у: М. İnbaşı, Е. Gülsoy, Z. Güneş Yağcı, *Güçlü Sultanlar Dönemi, Osmanlı Tarihi El Kitabı*, Editör. Tufan Gündüz, Ankara 2012, s. 159–160; Ibrahim Alajbegović Pečevića, *Historija*. Knj. 1. 1520–1576. Predgovor, prijevod i komentar Fehim Nametak. Sarajevo 2000, 213–228; F. Emecen, *Sultan Süleyman Çağı ve Cihan Devleti, Türkler*, IX, Ankara 2002, s. 501–520; Idem, *Süleyman I, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, C. XXXVIII, İstanbul 2010, s. 68; P. Fodor, *Ottoman Policy towards Hungary, 1520–1541*, *Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae*, 45 (2–3), 1991, 271–345; H. Inalcık, *Ottoman Methods of Conquest*, *Studia Islamica* 2, (1954) 104–129; I. M Kunt, C. Woodhead, *Suleyman the Magnificent and His Age: The Ottoman Empire in the Early Modern World*. London, Longman 1995; G. Agoston, *Ottoman Conquests*, *The Blackwell Encyclopedia of War* 6 volumes, Ed. Gordon Martel (Wiley-Blackwell 2011), 1–15. О осралим османским походима на Угарску више у: G. Agoston, *Ottoman Conquest and the Ottoman Military Frontier in Hungary*, Published in Béla Király and László Veszprémy eds., *A Millennium of Hungarian Military History [War and Society in East Central Europe vol. XXXVII; Atlantic Studies on Society in Change No. 114]*, Boulder Co. 2002, 85–110.

ла је да угарске територије са центром у Будиму обједини и стави под своју власт. У томе је и успео; Угарска је анектирана, а Будим је постао седиште ејалета. Тако је дошло до примирја између и султана Сулејмана I, при чему је надвојвода Аустрије и будући немачки цар морао да плаћа данак Османлијама. Убрзо потом, Порта је примила вести о ратним успесима из Алжира и Јемена, а португалском изасланику који је дошао у Истанбул саопштила одлуку о примирју. Међутим, упркос оваквом развоју догађаја, Фердинанд и даље није одустајао од Будима. Бранденбуршки принц, Јоаким II, који је прешао на чело царске војске, дошао је у Острогон, одатле се упутио у Вишеград, а затим у Пешту. Када је Сулејман I ово сазнао, отишао је у Једрене. Тамо је примио вест да је хабзбуршка војска која је била опсела Пешту доживела пораз, па је зато одлучио да зиму проведе у Једрену. За то време је руководио припремама за предстојећи поход. У пролеће 1543, султан се упутио ка Острогону. Циљ овог похода био је да се консолидује Будимски ејалет и да се пружи отпор у случају евентуалних напада. Дана 22. јуна заузета је тврђава Валпово, а одмах за њом и Печуј; 6. јула је преузет Шиклош. Након тога, Сулејман је наставио ка Острогону. Освојио га је 10. августа. Убрзо потом, 15. августа и 3. септембра освојени су Тата и Стони Београд. Будимски ејалет је учвршћен, а територија коју је обухватао је проширена.²⁰

Овај поход султана Сулејмана Величанственог трајао је шест месеци и 23 дана.²¹

Попис нузула који је представљен у овом раду чува се у Архиву Председништва владе у Истанбулу, у архивској серији *Maliyeden Müdevver Defterleri* број 118.²² Садржи укупно шест страна и писан је сијакатом.

Поред података о кадилуцима из којих је сакупљан нузул, извор носи и податке о особама одговорним за сваки кадилук понаособ, као и о броју пореских и нузулских кућа у сваком кадилуку. Ово посредно осликава материјално стање у свакој од наведених области. На основу података који показују на колико кућа је разрезан нузул, можемо видети да ли се ради о богатијем или сиромашнијем крају, као и о томе где је узгајано више житарица. Сходно томе, може се закључити да су најбогатији били следећи санџаци: Видин и Крушевац (осам нузулских кућа је давало један муд), док су најсиромашније биле области санџака Призрен и Тирхала (11 нузулских кућа је давало један муд).

У документу је утврђена и надокнада за сваки муд, односно износ новца који је намењен откупу. Будући да је раја била дужна да даје разрезани износ житарица без икакве надокнаде, поставља се питање

²⁰ F. Emecen, *Süleyman I*, 68.

²¹ Y. Öztuna, *Büyük Osmanlı Tarihi*, C. II, İstanbul 1994, 221.

²² Başbakanlık Arşivi, *Maliyeden Müdevver Defterleri* [MAD]118.

зашто је тај новчани износ наведен. Претпостављамо да су домаћинства у областима удаљенијим од путева којим је походила војска плаћала ову дажбину у новцу. Поред њих, та напомена се сигурно односила и на друге појединачне случајеве када нузул из других разлога није могао бити плаћен у провијанту који је сакупљан, у овом случају брашну и јечму. Вредност једног муда у новцу варирала је у различитим деловима Румелије, па је тако најскупљи био у Тирхали 400 акчи, а најјефтинији у Крушевцу и Видину, где се за један муд плаћало 200 акчи.

ДЕФТЕР РАСПОДЕЛЕ НУЗУЛА ЗА ЦАРСКИ ПОХОД

[1]

Дефтер расподеле нузула 949. године [1542/43]

Санцак Паша, на сваких 10 кућа 1 муд,²³ истанбулски

Трећина брашна и две трећине јечма

Надокнада за сваки муд 240 [акчи]

Кадилук Неврокоп²⁴

54²⁵

Задужење Јусуфа из Босне, сина спахије, 23. Рамазана 949
[31. децембар 1542]

Кућа: 4.488

448 мудова 16 мерица

Поменути судија је послао представку о томе да је утврђен мањак [нузул] кућа, као и о још неким питањима. С тим у вези је послата наредба, која је заведена међу одлуке.

²³ Основна мера за житарице била је мерица тј. *kile*, и њена тежина је у различитим крајевима Царства варирала. Све регионалне мерице стајале су у одређеном односу према идеалној мерици, која је била у употреби у престоници. До освојења Истанбула престоничке мерице биле су брусанска и једренска. Брусанска мерица се у законима за ужу Србију не помиње, већ само истанбулска и једренска. Истанбулска мерица је износила 20 ока тј. 25,6 kg, а једренска 18 ока за житарице, тј. 23kg, док је за пиринач била упола мања, 9 ока. (Д. Бојанић, *О српској баштини и соћу у турским законима*, Историјски часопис 20, 1973, 160. За вредности мерице према периоду и области више видети у: Н. İnalçık, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi. Cilt 1 1300-1600*, İstanbul, 2000, s. 444; В. McGowan, *Food and Supply and Taxation on the Middle Danube (1568-1579)*, Archivum Ottomanicum, I (1969), s. 165-166. Један муд (тур. *müdd/mud*) је износио 20 мерица. У овом случају се мисли на истанбулску мерицу, пошто је у тексту тако наглашено.

²⁴ Данашњи град Гоце Делчев, у провинцији Благоевград, у Бугарској.

²⁵ После назива сваког кадилука стоји одређени број. Претпостављамо да се ради о укупном броју села у кадилуку која подлежу обавези плаћања нузула.

Кадилук Прилеп

53

Задужење Мехмеда сина Мустафе, сина спахије 23. Рамазана 949 [31. децембар 1542]

Кућа: 6.200

620 мудова

Кадилук Драма²⁶

23

Задужење Хусејина Харуна, сина спахије, 23. Рамазана 949 [31. децембар 1542]

Кућа: 3.330

333 мудова

Кадилук Зихна²⁷

106

Задужење поменутог Хусејина, сина спахије, 23. Рамазана 949 [31. децембар 1542]

Кућа: 3.566

356 мудова 12 мерица

Кадилук Тимурхисар²⁸

9

Задужење поменутог Мустафе, силахдара,²⁹ 23. Рамазана 949 [31. децембар 1542]

Кућа: 6.190

619 мудова

Кадилук Караферје³⁰

103

Задужење Халила сина Касима, сина спахије, 23. Рамазана 949 [31. децембар 1542]

Кућа: 4.572

457 мудова 4 мерице

²⁶ Главни град округа Драма, на северозападу периферије Источне Македоније и Тракије.

²⁷ Град у југоисточној Македонији, у Грчкој.

²⁸ Демирхисар, град у југозападном делу Републике Македоније.

²⁹ Припадник другог од шест булука царске коњице.

³⁰ Караферје, град Бер или Верија на западу средишње Македоније, у северној Грчкој.

Поменути кадија је послао представку у којој је известио да недостају куће. Након тога је поново извршена контрола и наређено је да се узима од постојећих кућа. Заповест је послата, а њена копија је заведена међу одлуке.

Кадилук Јенице Вардар³¹

198

Задужење Алија из Тетова, сина спахије, 23. Рамазана 949 [31. децембар 1542]

Кућа: 5.832

583 муда 4 мерице

Кадилук Флорина³²

60

Задужење Мустафе сина Абдулаха, силахдара, 24. Рамазана 949 [1. јануара 1543]

Кућа 6.183

618 мудова 6 мерица

[2]

Кадилук Скопље

32

Задужење Хасана Черкеза, силахдара, 20. Рамазана 949 [28. децембар 1542]

Кућа: 3.068

306 мудова, 16 мерица

Кадилук Велес

212

Задужење Мустафе сина Насуха, сина спахије, 20. Рамазана поменути године [28. децембар 1542]

Кућа: 3.104

310 мудова 8 мерица

Кадилук Серфице³³

75

Задужење Мустафе из Босне, сина спахије, 20. Рамазана поменути године [28. децембар 1542]

Кућа: 2.748

274 мудова 16 мерица

³¹ Јенице Вардар, Јаница у северној Грчкој, Егејска Македонија.

³² Лерин, град на северу Западне Македоније у Грчкој.

³³ Сервија, град у Западној Македонији.

Кадилук Битољ

144

Задужење Ахмеда из Врања, сина спахије, 20. Рамазана помену-
те године [28. децембар 1542]

Кућа: 5.989

598 мудова 18 мерица

Кадилук Сироз³⁴

24

Задужење Исхака Черкеза, улуфеџије³⁵ који припада десном
[крилу],³⁶ 20. Рамазана поменуће године [28. децембар 1542]

Кућа: 3.644

364 мудова 8 мерица

Кадилук Тетово

167

Задужење Исе из Кратова, сина спахије, 20. Рамазана поменуће
године [28. децембар 1542]

Кућа: 3.263

326 мудова 6 мерица

Кадилук Кичево

45

Задужење Мустафе сина Искендера, силахдара, 20. Рамазана
поменуће године [28. децембар 1542]

Кућа: 2.201

220 мудова 2 мерице

Укупно кућа:

64.378

220 мудова 16 мерица

**Санџак Видин, на сваких 8 кућа 1 муд, надокнада за сваки
муд 200 [акчи]**

Кадилук Видин

16

Задужење Мехмеда сина Хизира, гуребаи јесар,³⁷ 20. Рамазана
поменуће године [28. децембар 1542]

Кућа: 2.272

284 мудова

³⁴ Серес или Сер, град у Средишњој Македонији, на североистоку Грчке.

³⁵ Плаћеници, војска која није била везана за тимаре.

³⁶ Тур. *gurebâ-i yemîn*, припадник 5. буљука царске коњице који је чинио де-
сно крило у заједничком одреду са *gurebâ-i yesâr*.

³⁷ Тур. *gurebâ-i yesâr*, припадник 6. буљука царске коњице који је чинио лево
крило у заједничком одреду са *gurebâ-i yemîn*.

Кадилук Кладово

Задужење поменутог Мехмеда, сина Хизира

Кућа: 1.005

125 мудова 12 мерица 2 шиника³⁸

[3]

Кадилук Бања

Задужење Ибрахима Черкеза, силахдара, 20. Рамазана помену-
те године [28. децембар 1542]

Кућа: 711

88 мудова 17 мерица 2 шиника

Кадилук Сврљиг

Задужење поменутог Ибрахима Черкеза

Кућа: 394

49 мудова 5 мерица

Укупно кућа: 4.382

547 мудова 15 мерица

**Санџак Никопол, на сваких 9 кућа 1 муд, давање за сваки
муд 360 [акчи]**

Кадилук Враца³⁹

200

Задужење Хасана, силахдара, 20. Рамазана поменуте године
[28. децембар 1542]

Кућа: 1.231

136 мудова 15 мерица 3 шиника

Кадилук Ловеч

71

Задужење Хусрева из Босне, улуфеџије, 20. Рамазана поменуте
године [28. децембар 1542]

Кућа: 956

106 мудова 4 мерице 2 шиника

³⁸ Запреминска мера за различите врсте жита и друге ситне ствари. Спада у ред најраспрострањенијих мера на Балканском полуострву. Износио је $\frac{1}{4}$ мерице тј. *kile*. (М. Влајинац, *Речник наших старих мера*, IV Београд 1968, 1048-1051).

³⁹ Враца, град у северозападној Бугарској, на обронцима планине Балкан.

Кадилук Никопољ

220

Задужење Ибрахима сина Јусуфа, син спахије, 20. Рамазана поменуће године [28. децембар 1542]

Кућа: 2.556

284 мудова

Кадилук Трново

28

Задужење поменутог Искендера, сина спахије, 20. Рамазана поменуће године [28. децембар 1542]

Кућа: 2.016

224 мудова

Кадилук Шумен

163

Задужење Касима, сина спахије, 20. Рамазана поменуће године [28. децембар 1542]

Кућа: 772

85 мудова 15 мерица 3 шиника

Кадилук Черново

101

Кућа: 1.232

137 мудова

Задужење Хусрева из Босне, силахдара, 20. Рамазана поменуће године [28. децембар 1542]

Поменути кадија је послао представку да је из реченог кадилука издвојено педесет два села и да су она припојена кадилуку Хезарград. Када је известио да постоји мањак кућа у три дербендска села, заповеђење је да се узима од прихода. Копија заповести је заведена међу одлуке.

Кадилук Хезарград⁴⁰

93

Задужење Максуда из Босне, силахдара, 19. Шевала поменуће године [26. јануар 1543]

Послата је заповест да се из три кадилука издвоје нека села. Пошто није независни кадилук, поменутом кадији послата је посебна заповест поводом тога.

Укупно кућа: 8.763

⁴⁰ Данас Разград на североистоку Бугарске, на обали Дунава.

Санџак Крушевац, на сваких 8 кућа 1 муд, надокнада за сваки муд 200 [акчи]

71

Кадилук Ниш

Задужење Ахмеда Драве, силахдара, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 2.852

356 мудова 10 мерица

Кадилук Крушевац

38

Задужење Махмуда Херцеговца, силахдара, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 936

117 мудова

Кадилук Петруш

Задужење Мехмеда сина старца Ахмеда, улуфеџије, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 580

72 мудова 10 мерица

Кадилук Прокупље

144

Задужење Хурема Арнаутина, силахдара, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа 2.276

284 мудова 10 мерица

Укупно кућа: 6.644

830 мудова 10 мерица

[4]

Санџак Вучитрн, на сваких 10 кућа 1 муд, за сваки муд 240 [акчи]

Кадилук Вучитрн

116

Задужење Мустафе сина Рамазана, силахдара, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 4.316

431 мудова 12 мерица

Кадилук Ново брдо

38

Задужење Хасана Харуна, сина спахије, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 478

47 мудова 16 мерица

Кадилук Приштина

13

Задужење Мехмеда сина Ахмеда, гуребаи јемин,⁴¹ 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 3.477

347 мудова 14 мерица

Укупно кућа: 8.271

527 мудова 2 мерице

Санџак Ђустендил, на сваких 9 кућа 1 муд, за сваки муд 240 [акче]

Кадилук Илиџа

179

Задужење Алија Арнаута, силахдара, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 4.273

474 муд 15 мерица 3 шиника

Кадилук Струмица

155

Задужење Ферхада ћилера,⁴² сина спахије, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 6.695

743 мудова 8 мерица

Кадилук Кратово

36

Задужење Первиза, сина спахије, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 4.530

⁴¹ Тур. *gurebâ-i yetîn*, припадник 5. буљуга царске коњице који је чинио десно крило у заједничком одреду са *gurebâ-i yesâr*.

⁴² Службеник царске оставе, ћилера.

Кадилук Врање

73

Задужење Махмуда Арнаута, улуфеџије десног [крила], 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Поменути кадија је послао представку и известио да недостају куће. И још је обавестио да сиротиња не може да поднесе терет [пореза] и да нема места да се од ње узима више од 300 мудова. Због тога је поново извршена провера и заповеђено да се од постојећих кућа узме 300 мудова, а ако се скривају [становници] и ако се утврди да има више кућа онда нека се узме више. Копија заповести је заведена међу одлуке.

Укупно кућа: 15.498

2.210 мудова 11 мерица 3 шиника

Санџак Призрен, на сваких 11 кућа 1 муд, надокнада за један муд је 240 [акче]

Кадилук Призрен

153

Задужење Махмуда Арнаута, силахдара, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 1.167

106 мудова 1 мерица 3 шиника

Кадилук Бихор

62

Задужење Ферхада војводе, улуфеџије који припада десном [крилу], 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 506

46 мудова

[5]

Кадилук Брвеник

Задужење поменутог Ферхада војводе

Кућа: 198

19 мудова

Укупно кућа: 1.871

170 мудова 1 мерица 3 шиника

Санџак Тирхала, на сваких 11 кућа 1 муд, давање за један муд је 400 [акче]

Кадилук Тирхала⁴³

198

Задужење Мехмеда сина Хусејина, силахдара, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 3.517

Кадилук Еласона⁴⁴

26

Задужење Јусуфа сина Хусејина, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 2.995

319 мудова 14 мерица

Кадилук Фенар⁴⁵

62

Задужење Хусрева, другог ћехаје⁴⁶ улүфеџија, који припада десном [крилу], 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 5.385

489 мудова 10 мерица 2 шиника

Кадилук Чаталца⁴⁷

62

Задужење Мустафе сина Абдулаха, улүфеџије, који припада десном [крилу], 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 2.551

231 мудова 17 мерица

Кадилук Јенишехир⁴⁸

5

Задужење Мурата сина Шехсувара, гуребаи јемин, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 3.172

288 мудова 7 мерица

Укупно кућа: 12.235

1.601 мудова 14 мерица 2 шиника

⁴³ Трикала, град на северозападу периферије Тесалија у Грчкој.

⁴⁴ Град у средишњој Грчкој, у области Тесалије.

⁴⁵ Тврђава Фанари поред града Кардица који је управно седиште истоимене префектуре Кардица, у оквиру периферије Тесалије, у средишњем делу Грчке.

⁴⁶ Помоћник или заступник османских великодостојника.

⁴⁷ Данас град Фарсала у јужном делу Тесалије.

⁴⁸ Данашња Лариса, главни град грчке периферије Тесалије и седиште округа Лариса.

Санџак Софија, на сваких 9 кућа 1 муд, давање за сваки муд је 240 [акчи]

Кадилук Софија

182

Задужење Хасана брата Алија, сина спахије, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 3.911

434 мудова 11 мерица 1 шиник

Кадилук Пирот

173

Задужење Ахмеда сина Јусуфа, силахдара, 20. Рамазана помену-те године [28. децембар 1542]

Кућа: 2.345

260 мудова 11 мерица 1 шиника

Кадилук Берковица

Задужење поменутог Ахмеда

Кућа: 512

56 мудова 18 мерица

Укупно кућа: 6.768

452 мудова 2 шиника

[6]

Санџак Пловдив, на сваких 9 кућа 1 муд, давање за сваки муд је 260 [акчи]

Кадилук Пловдив

93

Задужење Мустафе из Босне, сина спахије, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 3.644

404 мудова 18 мерица

Кадилук Татарпазар⁴⁹

26

Под одговорношћу поменутог Шахсувара, гуребаи јесар, 20. Рамазана поменуте године [28. децембар 1542]

Кућа: 450

50 мудова

⁴⁹ Град Пазарџик у јужној Бугарској.

Кадилук Самаков

135

Задужење Ахмеда из Београда, сина спахије, 20. Рамазана помешане године [28. децембар 1542]

Кућа: 2.411

267 мудова 18 мерица

Укупно кућа: 6.505

722 мудова, 16 шиника

Заједно кућа: 145.097

15.024 мудова 3 мерице 2 шиника

Записано 19. Зилхице 949. [26. март 1543]

Махмуд Лутфи

OSMANLI ASYI VEHI DUKKANLARI

<p style="text-align: right;">۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۲۳۲</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p>	<p style="text-align: right;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۷۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p>
<p style="text-align: right;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۲۸۵۲</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p>	<p style="text-align: right;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۲۳۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p>
<p style="text-align: right;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۵۸۰</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p>	<p style="text-align: right;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۲۰۱۶</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p>
<p style="text-align: right;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۲۲۷۶</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p>	<p style="text-align: right;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۷۷۲</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p> <p style="text-align: center;">۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱</p>

Handwritten notes and calculations in Persian script, organized into columns and rows. Includes various numbers, dates, and descriptive text.

Top Left:
۴
۳۳۰
۴۵۳
۳۳۰
۱۲۳

Top Middle:
۴۶۹۰
۱۲۳
۱۲۳

Top Right:
۳۸
۴۷۸
۴۳۱۴

Middle Left:
۳۳۹۷
۱۲۳
۱۲۳

Middle Right:
۳۴۷۷
۱۲۳
۱۲۳

Bottom Left:
۵۰۶
۱۱۶۷
۱۱۶۷

Bottom Right:
۴۲۷۳
۱۱۶۷
۱۱۶۷

<p>5</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p>	<p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p>
<p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p>	<p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p>
<p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p>	<p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p> <p>مردود و قاضی</p>

